

Fiche Landelijke Gebieden onder Stedelijke druk

Stand van Zaken per 11 december 2013

Context

Het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) is aangepast om een antwoord te bieden op de uitdagingen van deze tijd. De laatste jaren zijn hervormingen doorgevoerd, die de sector moderniseren en marktgericht maken. De "Europa-2020" strategie schept een nieuw kader dat het GLB in staat stelt bij te dragen aan een slimme, duurzame en inclusieve groei door een antwoord te bieden op de uitdagingen van onze samenleving, vooral op economisch, sociaal, ecologisch, klimatologisch en technologisch vlak. In november 2010 is een richtinggevende mededeling van de Commissie verschenen, waarin wordt voorgesteld het Europees Landbouwbeleid te hervormen. In het najaar van 2011 zijn de eerste wetgevende voorstellen gepubliceerd.

Kenmerkend voor de Randstad is de continue interactie tussen de stedelijke agglomeraties en hun landelijke omgeving. Bij de hervorming van het GLB, waaronder ook plattelandsontwikkeling valt, vraagt de vitaliteit van het platteland in stedelijke omgevingen om speciale aandacht; de peri-urbane gebieden. Op 26 juni jl. werd een principe akkoord bereikt rond de hervorming van het GLB voor de periode 2014-2020. De lobbyinzet werkt en lijkt de laatste jaren zijn vruchten af te werpen door de aantoonbare erkenning en vermelding van peri-urbane gebieden in meerdere Europese (nieuwe) wetgeving, EP-adviezen en EC-rapporten¹. 2014 wordt een overgangsjaar: het plattelandsbeleid (2^e pijler) en de gemeenschappelijke marktordening van het nieuwe beleid gaan in per 2014, de directe betalingen (1^e pijler), waaronder de vergroeningsmaatregelen gaan in per 2015.

Hoofddoel:

Ondersteuning en erkenning krijgen vanuit het EU beleid voor het belang en de noodzaak van het versterken van de vitaliteit van het platteland in de Randstad en rond de stad in algemene zin.

Lobbydoelen:

- zorgen voor een gebieds- of programma gerichte sturing op met name de grondgebonden landbouw in de Randstad vanuit het toekomstige Gemeenschappelijk Landbouwbeleid waarbij de landbouw integraal meegenomen wordt in gebiedsprocessen;
- streven naar voldoende ruimte voor de agrofood sector in de Randstad om sociaal-economische potenties i.r.t. stad-plattelandrelaties te benutten door bijv. andere bedrijfsstrategieën te ontwikkelen gericht op het benutten van de nabijheid van de stad en op blijvend kunnen boeren in de veenweiden. De vitale landbouw en een duurzaam beheer van het landelijk gebied vergen meer aandacht en ondersteuning;
- Inspelen op de kansen en mogelijkheden die het GLB 2014-2020, Horizon2020 en synergie met de andere Europese fondsen op thema's als voedsel, recreatie en toerisme, health aging, water, energie, werkgelegenheid, zorg etc.
- De Regio Randstad zal daarbij inzetten op een bredere focus en accentverschuiving binnen het netwerk PURPLE, zodat het als instrument nog beter gebruikt kan worden bij de invulling van o.a. de S3-strategie.
- Voor 2014: Profileren richting het nieuwe Europees Parlement en het Nederlands voorzitterschap van de Europese Unie (in 2016) op gebied van technologische innovaties in de landbouw, greenports en agrofood.

Bestuurlijk/ambtelijke trekkers

Bestuurlijk: Elvira Sweet (EU Coördinerend Gedeputeerde)

Bestuurlijk Overleg P4 Landelijke gebieden onder stedelijke druk (Groengedeputeerden Randstad): Jaap Bond (NH), Jan-Nico Appelman (FL), Bart Krol (UT), Han Weber (ZH)

Ambtelijk: Alexander van den Bosch (ZH), Hilde van Velzen-Donker (NH, tijdelijk secretariaat), Eva Gijbels (NH)

¹ EP: Europees Parlement, EC: Europese Commissie

Expertgroep: Elke Boesewinkel (FL), Stephan Melis (NH), Jaap van Til (UT), Lodewijk Legrand (UT), Tirza Molegraaf (ZH, vz.), Inge van Westbroek (geen vervanger) (ZH), Tsveta Velinova (Haaglanden), Julian Jansen (DRO Amsterdam).

Partners

- Netwerken: o.a. Peri Urban Regions Platform Europe (PURPLE), Conference of Peripheral Maritime Regions of Europe (CPMR), Agriregio, Council of European Municipalities and Regions (CEMR), IPO/VNG, LTO², Rural Environmental Development (RED), OECD.
- Bestuurlijk/politiek: Comité van de Regio's (via gedeputeerde NAT-commissie³), Europese Commissie DG AGRI⁴, Europees Parlement; Commissie Regionale Ontwikkeling (REGI), Commissie landbouw en plattelandontwikkeling AGRI, Ministerie van EL&I.

Rol Provinciale Staten: ambassadeur intern en extern

PS kan belangrijke toegevoegde waarde hebben in het breed uitdragen van het Randstadstandpunt op de toekomst van het Landbouwbeleid en de plattelandontwikkeling richting 1) het maatschappelijk middenveld en 2) richting de politieke fracties van de Tweede Kamer en het Europees Parlement.

Beleidskaders

Randstad Strategie Europa 2012-2015, Provinciale Structuurvisies, Agenda Landbouw en Visserij 2012-2016, Structuurvisie Noord-Holland 2040, Natuurbeheerplan 2013, Provinciale Woonvisie 2010-2020, Beleidsvisie Groen, Agenda Vitaal Platteland.

Resultaten - gepleegde acties

De lobby richting het Europees Parlement heeft er voor gezorgd dat de peri-urbane dimensie in verschillende EU teksten is erkend.

Resultaten door gerichte lobby/acties tot op heden zijn onder andere;

- STAVARACHE Rapport (CvdR). "Urban-Rural Partnership and Governance" Verwijzing naar het netwerk PURPLE (voetnoot) en het belang van aandacht voor plattelandsgebieden rond de stad.
- PIEPER Rapport (EP). Verwijzing naar peri-urbane gebieden in relatie tot 'urban-rural partnerships' in resolutie van het Europees Parlement (rapporteur Markus Pieper) over het 5e Cohesieverslag voor de strategie voor het cohesiebeleid post 2013.
- DURNWALDER Rapport (CvdR). Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid na 2014. Verwijzing naar de specifieke rol en positie van boeren in peri-urbane gebieden of gebieden waar landbouw onder grote druk staat.
- Rapport CITIES OF TOMORROW; challenges, visions, ways forward (EC). De nieuwe stedelijke realiteit wordt in dit rapport gekenmerkt door een peri-urbane ontwikkeling; nieuwe verhoudingen tussen de 'core city' en zijn omgeving.
- RURBAN Project, Rural and Urban Partnerships for Sustainable Development (EC, DG Regio) PURPLE is op initiatief van de Randstad (via contacten Urban Intergroup) lid geworden van de Stuurgroep van dit initiatief van DG Regionaal beleid. Een van de principes van dit project is gericht op onder andere de uitkomsten uit het PLUREL project met betrekking tot de negatieve impact van stedelijke ontwikkeling 'urban sprawl' op peri-urbane gebieden.
- Het Rapport Souchon (CvdR) m.b.t. het GLB na 2014 maakt expliciet melding van peri-urbane gebieden, platteland rond de stad en hun bijzondere kenmerken en specifieke belemmeringen zoals in de Randstad.
- Het rapport van EP-rapporteur Olbrycht over het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) zal een verwijzing bevatten naar peri-urbane gebieden als evt. doelgebied voor een 'functional urban area'.
- De rapporteurs Krehl/Van Nistelrooij van de algemene structuurfondsen/ plattelands verordening hebben als hoofd rapporteurs amendementen ingediend ter ondersteuning van peri-urbane gebieden. Peri-urbane gebieden werden uiteindelijk opgenomen in het definitieve

² LTO: Land- en Tuinbouworganisatie

³ NAT: Natuurlijke hulpbronnen

⁴ DG AGRI: Directoraat-Generaal Agriculture and Rural Development (Landbouw en Plattelandontwikkeling)

onderhandelingsmandaat van het Parlement voor de dialoog. Uiteindelijk worden in de algemene verordening peri-urbane gebieden niet uitgesloten als aandachtsgebied.

- Daarnaast zijn (in PURPLE-verband) concrete tekstvoorstellen aangedragen bij de sleutelpersonen in de AGRI/ REGI commissie in het Europees Parlement m.b.t. het plattelandsfonds en de structuurfondsen. De Randstad heeft hier een grote bijdrage aan geleverd (qua proces/strategie en inhoud). Mede door inzet vanuit Lobbygroep PURPLE aandacht voor versterkte relaties tussen stad-platteland in de plattelandsverordening.
- Peri-urbane gebieden zijn ook genoemd in het gepubliceerde 7e Actie Programma Milieu.
- De Randstad organiseerde op 8 oktober jl. de General Assembly van PURPLE. Het Randstad voorstel voor een (strategische) PURPLE-award voor organisaties, bestuurders en politici met grote verdiensten voor het peri-urbane belang werd overgenomen.

Tijdpad

Datum	Actie	Provinciale Staten
Zomer/najaar 2013	Gedeputeerde Staten stemmen in met Operationeel Programma Plattelandsontwikkeling 2014-2020	Zie forum. OP wordt ter kennisname naar PS'en gestuurd
Zomer/najaar 2013	Algemeen Overleg in de Tweede Kamer voorafgaand aan de vaststelling van het Gemeenschappelijk Strategisch Kader, indiening van het partnerschapscontract inzet plattelandsontwikkeling en oplevering operationeel programma 2014-2020	
Zomer/najaar 2013	Vaststelling in Brussel van het Gemeenschappelijk Strategisch Kader, indiening van het partnerschapscontract inzet plattelandsontwikkeling en oplevering operationeel programma 2014-2020	Informatievoorziening via Europese nieuwsbrieven en media
8 oktober 2013	General Assembly PURPLE bij Regio Randstad in Brussel	Terugkoppeling door BO in Bericht Europa
8 oktober 2013	Open Days event PURPLE/METREX/Eurocities met DG Regio & DG Agri bij Regio Randstad in Brussel	Deelname per provincie
7-1010 oktober	Open Dagen Europese Week van Regio's en Steden	Deelname per provincie
2013, vóór 1 jan. 2014	Omzetting Europese wetgeving platteland in nationale wetgeving/ operationele programma's (POP), 2014 overgangsjaar voor directe inkomenssteun.	
29 januari 2014	EB en General Assembly PURPLE bij Hessen office in Brussel (inclusief nieuwjaarsreceptie).	
30 januari 2014	Afsluiting 20-jarige aanwezigheid Regio Randstad in Brussel	Voorstel bezoek P4 koppelen aan afsluiting jubileum
Voorjaar 2014	Goedkeuring operationele programma's (POP), aanvang nieuwe programmaperiode	
Zomer 2014	EB en General Assembly van PURPLE bij Rhone Alpes	